

SCHRIJVEN online

Schrijfschool - Hella Kuipers van De Heldenreis in Leeuwarden

Nummer twee in de reeks 'Schrijfschool' is Friezin Hella Kuipers met haar bijzondere Heldenreis-methode. Kuipers (1957) is van oorsprong bibliothecaresse en kunsthistorica. Schrijven werd een uitlaatklep toen zij als "vrouw van" in Oman terecht kwam - zonder baan, zonder kennissen en zwanger. Teruggekeerd in Leeuwarden na vijftien jaar buitenland werkt Kuipers nu aan haar tweede roman en runt schrijfschool De Heldenreis in Leeuwarden. Willem Janssen interviewt haar.

Je schrijft zelf waarschijnlijk ook, hoe ben je er ooit mee begonnen?

Als kind schreef ik al verhalen, maar ik ben er serieus mee begonnen tijdens een lang verblijf buiten Nederland. Die periode in mijn leven vormde de inspiratiebron voor mijn eerste boek, een egodocument over een cultuurschok. In de loop van de jaren begin ik steeds meer te schrijven: cabarettteksten, korte verhalen, een webcolumn voor het inmiddels ter ziele gegane schrijf.com en de in Friesland spelende roman "Brandsporen".

Wie zijn je grote schrijfvoorbeelden?

Julia Cameron, en schrijfsters als Anna Quindlen en Sue Miller.

Heb je zelf ooit een schrijfcurcus of -opleiding gevolgd?

Ik heb de opleiding Creatief Schrijven bij de LOI gevolgd, heb daar veel van geleerd, maar heb toch meer geleerd van allerlei schrijfboeken, en door zelf te schrijven.

Wat beschouw je als je mooiste/beste publicatie?

Mijn schrijfwerk voor Trouw, waarin ik mensen duidelijk probeer te maken dat iedereen die dat wil, ook kan leren schrijven. (Zie <http://schrijf.trouw.nl/hella-kuipers>). *

Hoe schrijf je zelf?

Ik ben een enthousiast promotor van het schema van de Heldenreis (www.heldenreis.nl), maar de tekst laat ik voornamelijk vanzelf komen. De heldenreis gaat ervan uit dat het ideale plot allang is verzonnen. Veel films en boeken volgen het aloude concept van die heldenreis. Zie het niet als een keurslijf, maar als een kapstok. Ruwweg is het een soort cirkelgang: het hoofdpersonage ervaart een oproep tot avontuur, aarzelt maar gaat toch op pad, ontmoet raadgevers, en stapt dan over de drempel naar een nieuwe, onbekende wereld. Daarin wachten beproevingen, bondgenoten, vijanden. Volgende stadia zijn 'op weg naar de binnenste grot', 'de vuurproef', 'de beloning', 'de weg terug', 'dood en wederopstanding' en 'de terugkeer met het elixer'.

Dat schema van de heldenreis haal ik onder meer uit een boek van Christopher Vogler, die scriptschrijver voor Disney is geweest. Let er maar eens op, alle films van Disney volgen dit schema.

Met een helder schema à la Disney heb ik zelf mijn voordeel gedaan bij het schrijven van de roman 'Brandsporen'. Je komt er een heel eind mee.

Wanneer en waarom begon je met het geven van schrijfles?

In 2002 heb ik Houston een internationale schrijfgroep opgestart. Ik begon mijn eigen opgedane kennis te delen, en ondervond veel waardering. Terug in Nederland werd ik gevraagd voor de Friese Schrijfdag in 2006, en van daaruit is het balletje gaan rollen.

Hoe zien je schrijfcursussen er uit?

Ik geef cursussen Autobiografisch Schrijven voor ouderen, dat wordt gesubsidieerd en kost ongeveer 60 euro voor 10 lessen. Deze 2 cursussen zitten altijd vol. Ik bied ook twee cursussen aan bij het kunstencentrum in Heerenveen, die kosten 150 euro voor 12 lessen, en daar waren dit seizoen te weinig deelnemers. Dat was in Leeuwarden bij het kunstencentrum ook zo, ik geloof dat dat allemaal een kwestie van PR is.

Hoe ziet je publiek eruit?

Autobio lokt meest ouderen aan, en daarbinnen is er veel verschil. Sommige groepen

worden heel intiem, en het schrijven brengt echt iets teweeg, andere groepen gaan meer over grappige zaken uit de geschiedenis. Een enkeling haakt af omdat het te persoonlijk wordt.

Bij het creatief schrijven is het publiek veel diverser, qua leeftijd, qua opleiding en qua motivatie. Het leuke van de Heldenreis is dat het voor iedereen werkt: of iemand nu een roman, een kinderverhaal, of een computergame wil schrijven.

In wat voor soort ruimte geef je les?

Creatief Schrijven geef ik in een oude school, een mooi lokaal waar ik ook eigen posters enzo kan ophangen. Dat doet veel voor de goede sfeer. Beneden is een gezellig Kunstcafé om koffie te drinken.

Autobio vindt plaats in een behoorlijk oud buurthuis, veel kou lijden voor de oudjes, veel gemopper soms op het meubilair en de kwaliteit van de koffie.

Waarin onderscheidt zich jouw manier van schrijfles geven van die van andere schrijfdocenten?

Mijn Heldenreis-insteek is uniek, die heb ik nog bij niemand gezien. Bij autobio probeer ik er veel persoonlijke ervaring in te brengen, en ik merk dat dat erg gewaardeerd wordt. Ik leg erg de nadruk op het leren durven, en wat minder op de schoolse kant van de zaak. Voor technische aspecten deel ik af en toe zo'n Valkuil uit.

Welke fouten zie je beginners telkens weer maken?

Te weinig specifieke details, te weinig gebruik van alle zintuigen, perspectieffouten.

Werk je met vaste oefeningen, of laat je de cursisten aan hun eigen teksten werken?

In de Heldenreis werkt iedereen aan zijn eigen verhaal, we volgen de stadia van het schema. Wel heb ik een leuke perspectief-oefening als mensen daar om vragen. Hier een voorbeeld van een perspectiefoefening.

Perspectiefoefening

Melissa komt op kantoor. Frank heeft op haar zitten wachten. Hij moet haar slecht nieuws vertellen.

1) schrijf de scène die volgt vanuit het perspectief van Melissa, in de ik-vorm. Probeer hierin ook wat informatie te geven over het uiterlijk van beide personages.

2) schrijf dan die scène vanuit het gezichtspunt van Frank, in de hij-vorm, met een personale verteller.
Let erop of je nu kunt weergeven wat Melissa denkt.

3) schrijf tenslotte die scène vanuit beide personages, hij/zij-vorm, personale verteller. Probeer head-hopping te vermijden.

Begeleid je ook de talenten in hun weg naar een uitgeverij?

Dat doe ik wel in mijn werk als schrijfcoach.

Schrijfdocent is een vrij beroep. Zou er een soort certificaat/diploma moeten komen?

Ik ben persoonlijk geen voorstander van een opleiding tot schrijfdocent. Toen ik pas terug was in Nederland heb ik zelf wat cursussen gevolgd om te zien hoe dat hier ging, en ik merkte dat tot vervelens toe bij iedereen dezelfde oefeningen en doorgekopieerde theorieblaadjes uit hele oude nummers van Schrijven Magazine op tafel kwamen. Goede docenten selecteren zichzelf wel uit, als iemand zijn werk niet goed doet komt hij heus niet aan de bak.

Kan ieder normaal mens uiteindelijk een verdomd goed boek schrijven?

Mijn antwoord staat op deze website, bij de in leiding tot de Honderd Valkuilen. Je wordt als schrijver geboren, dat geloof ik.

Willem Janssen / Hella Kuipers

Willem Janssen debuteerde in 2005 met de verhalenbundel Triest! Twee jaar later volgde de roman Naar Oessem en Terug

<http://www.schrijvenonline.org/schrijfschool/schrijfschool-hella-kuipers-van-de-heldenreis-in-leeuwarden>

*Brandsporen was toen nog niet verschenen HK